

FRIES MUSEUM

JAARVERSLAG 2010

Fries Museum
LEEWARDEN

VERZETS
MUSEUM

JAARVERSLAG 2010

Stichting Fries Museum

INHOUDSOPGAVE

Het nieuwe Fries Museum	8
Presentaties 2010 kortlopend	10
Museum buiten de muren	14
Publiek	16
Educatie en Informatie	18
Sponsoring en fondsenwerving	21
Collectie	22
Personeel en organisatie	26
Bijalgen	
Bijlage 1 tentoonstellingen	29
Bijlage 2 publieksactiviteiten	30
Bijlage 3 bezoekcijfers onderwijs 201	31
Bijlage 4 aanwinsten 2010	32
Bijlage 5 personeelsbestand	37
Bijlage 6 publicaties 2010	40
Colofon	41

Fries Museum
LEEWARDEN

VERZETS
MUSEUM

HET NIEUWE FRIES MUSEUM

Vlak voor de zomer van 2010 is het daadwerkelijke startsein gegeven van de bouw van het nieuwe Fries Museum op het Zaailand in Leeuwarden. De oplevering wordt medio 2012 verwacht. In het najaar van 2013 gaan de deuren open voor de eerste bezoekers. Voor het Fries Museum een grote stap vanuit de coulissen van de Turfmarkt naar de spotlights van het Zaailand.

Achter de schermen is hard gewerkt. De verhuizing naar een nieuw te bouwen museum in de binnenstad van Leeuwarden vraagt om een strategische heroriëntatie en een meer markt-gerichte bedrijfsvoering. Daarom is een strategisch marketing-plan ontwikkeld waarin uitgangspunten en strategische koers zijn bepaald voor de periode van 2010 tot 2016. Missie, visie en kernwaarden zijn opnieuw vastgelegd om tot een nieuwe, onderscheidende positionering te komen van het merk 'Fries Museum'.

Voor de verhuizing van de museumcollectie wordt alles al in werking gezet. Het gaat om ruim 170.000 objecten die straks de verhuiswagen in moeten. Dat vraagt om een hele nauwkeurige coördinatie en planning, want het is een logistieke operatie van jewelste. Manieren worden bedacht om de museumverzamelingen zo efficiënt, veilig en voorzichtig mogelijk te verplaatsen. Voor een aantal stukken en collecties is er al speciale aandacht, zoals de interieurs van de Hindelooper kamers en het Eysingahuis. Experts worden hierbij ingeschakeld om te beoordelen hoe specifieke onderdelen het beste ontmanteld kunnen worden.

De voorbereidingen voor de nieuwe tentoonstellingen en programma's zijn in volle gang. Vanuit een geheel andere visie dan het museum gewoon was. Saskia Bak licht toe: 'Musea krijgen

meer en meer een maatschappelijke functie. Het zijn geen plekken meer waarin je objecten met informatiebordjes verklaart. Een museum moet juist het verleden betekenis geven, inspringen op de actualiteit, vernieuwen en verrassen.' Bij de ontwikkeling van de plannen zijn ook inwoners van Friesland betrokken. In twee bijeenkomsten werden Friezen uitgenodigd om mee te denken en suggesties aan te reiken voor de programma's in het nieuwe Fries Museum. In de eerste bijeenkomst stond *De Top 10* van de museumschatten van het museum centraal. De tweede bijeenkomst was geheel gewijd aan de nieuwe presentatie *De Creatie van Friesland* (werktitel). Ouders met kinderen in de leeftijd van 8 tot 14 jaar werd gevraagd wat zij graag terug willen zien in deze tentoonstelling. Zowel wat inhoud betreft maar ook als het gaat om activiteiten.

Als je kijkt naar het ontwerp van het nieuwe museum dat in het hart van de historische binnenstad van Leeuwarden verrijst, dan springen een enorme glasgevel en reusachtige houten en stalen kolommen van twintig meter in het oog. Het nieuwe Fries Museum krijgt ruim vierduizend vierkante meter presentatieruimte en wordt 'van alle Friezen'.

Het nieuwe Fries Museum moet niet alleen functioneel zijn, het moet ook inspireren en stimuleren tot trots en gemeenschapszin. Dat was de boodschap van architect Hubert-Jan Henket die het ontwerp voor het nieuwe Fries Museum in samenwerking met Bonnema Architecten uit Hardegarijp maakte. Via de twee hoofdingangen komt de bezoeker vanaf het najaar van 2013 in de openbare ruimten. Deze ruimte biedt toegang tot de drie museale verdiepingen van het museum, het café, de winkel en de filmzalen. Het dak van de hoofdingang wordt gedragen door elf hoge kolommen van hout en staal. Acht luifelkolommen zijn ongeveer twintig meter lang. De dakrand van de luifel

komt op ongeveer 21 meter hoogte. In totaal is er 190.000 kg staal in enkel de luifel en het dak van het museum verwerkt.

Belangrijkste onderdeel in het ontwerp van Henket is de enorme glasgevel die in de natuurstenen 'museumdoos' is verwerkt. De gevel wordt de stedelijke vitrine genoemd en zit aan de zuid- en westkant van het gebouw, gelegen aan het nieuwe plein. In totaal is er 440 m² glas in de stedelijke vitrine verwerkt. Ook de gevels van de begane grond, de mezzanine en de derde verdieping zijn grotendeels van glas. De lengte van

de stedelijke vitrine is in totaal ongeveer 40 meter. De hoogte varieert, maar is maximaal 11,5 meter.

De 'museumdoos' herbergt de grootste museale functies. Op de glazen vitrines na worden de gevels van dit gebouw met 1.778 vierkante meter zwarte natuursteen beplaat. Het gebouw dat een totale vloeroppervlakte van 8.800 m² krijgt, heeft onder meer een grote centrale hal, 35 museumzalen (in totaal ruim 4.000 m²), twee filmzalen, een auditorium en een educatieve ruimte.

PRESENTATIES 2010 KORTLOPEND

Noorderlicht Internationale Fotomanifestatie 2010

Land Country Life in the Urban Age

en

Warzone

5 september t/m 31 oktober 2010

Noorderlicht organiseert al 20 jaar haar veelgeprezen Internationale Fotomanifestatie. In 2010 opende schrijver Arno Huijtema, voorzitter van de Zilveren Camera de fototentoonstelling *Land, Country Life in the Urban Age*. Sinds het begin van de 21ste eeuw woont meer dan de helft van de wereldbevolking in steden. Wat zijn de gevolgen van deze verschuiving voor het platteland? Is het mogelijk om, tegen alle economische logica in, het rurale leven een herwaardering te geven? *Land* legt, aan de hand van een dertigtal fotografen, de symbiotische maar ongelijkwaardige relatie bloot tussen stad en platteland.

In 2011 vormt Groningen de locatie van het tweede deel van dit tweeluik: 'Metropolis – City Life in the Urban Age'.

Tegelijkertijd was in de Blokhuispoort *Warzone* te zien, een tentoonstelling over de oorlogservaring van soldaten die naar conflictgebieden zijn uitgezonden. De begraafplaatsen en geschiedenisboeken herinneren er nog aan, maar het slagveld zelf transformeert nadat de strijd is gestaakt. Tijd wist de sporen uit. Maar is het innerlijke landschap van de soldaat net zo veerkrachtig als het landschap waarin hij streed? Met werk van topfotografen als Ad van Denderen, Martin Specht, Paul Seawright, Peter van Agtmael en Antonin Kratochvil staat *Warzone* stil bij de ervaring van soldaten die in de recente geschiedenis werden uitgezonden naar conflictgebieden. *Het fotoboek Warzone, met bijdragen van zo'n veertig (oorlogs) fotografen, werd op 25 september in de Blokhuispoort gepresenteerd.*

Stephan Vanfleteren

Flakkelân

27 juni tot en met 29 augustus 2010

Flakkelân van de Belgische fotograaf Stephan Vanfleteren, is de derde editie van de foto-opdracht die sinds 2003 door het Fries Museum en de Leeuwarder Courant gezamenlijk wordt verstrekt. Stephan Vanfleteren (1969) heeft zich voor de opdracht verdiept in de rol die het verleden speelt in het moderne Friesland. Het resultaat is een persoonlijk verhaal geworden met een typische mengeling van portret en landschap. Vanfleteren staat zowel in zijn geboorteland als in Nederland hoog aangeschreven met zijn indringende zwart-wit portretten en landschappen. In ons land is zijn werk regelmatig te zien in de Volkskrant. Voor die krant fotografeerde hij al enkele keren in Friesland.

Op 22 juni verscheen een speciale bijlage bij de Leeuwarder Courant over Flakkelân van Stephan Vanfleteren.

Magie = Magic

11 november 2010 tot en met 30 januari 2011

De tentoonstelling *Magie = Magic* gaat over de klassieke en hedendaagse surreële blik op de wereld. Misschien is surrealisme een afgesloten hoofdstuk van de 20ste-eeuwse geschie-

denis, verdwenen is deze kunststroming nog niet. Integendeel. Met de komst van nieuwe media en tv-zenders als MTV is de surreële werkelijkheid bijna een onderdeel van onze dagelijkse, herkenbare wereld geworden. In de tentoonstelling staat de ongebroken aantrekkingskracht en betekenis van het surrealisme voor hedendaagse kunstenaars centraal. Het is een zoektocht naar onconventionele wegen om te ontsnappen aan het rationele, het bovenwerkelijke te verkennen en de droomtoestand boven de harde werkelijkheid te verkiezen. Het Fries Museum werkt bij deze expositie nauw samen met het Noordelijk Film Festival en Filmhuis Leeuwarden.

In *Magie = Magic* wordt magie, onder de handen van een goochelaar in de film 'Théâtre de Poche' (2007) van Aurélien Froment (FR) letterlijk 'magic'. Een film van Lin de Mol toont een onmogelijke ontmoeting en filmproducties van Elmar Kuiper (NL), Keren Cytter (IL) en Matt Mullican (USA) nemen de

bezoeker mee naar het bovenwerkelijke. Een lofrede van Salvador Dalí over de dollar toont samen met de hallucinerende werkelijkheid van de Nederlandse fotograaf Wally Elenbaas en een gedroomd zelfportret van Amerikaanse kunstenaar Keith Edmier een surrealistische kijk op de werkelijkheid. Daarnaast zijn in de expositie prenten te zien van José Luis Cuevas, Salvador Dalí, Max Ernst, Oldrich Kulháněk, Erik van Lieshout en Paul Wunderlich. In Magie = Magic ontstaat zo een samenspel van klassieke en hedendaagse vormen van surrealisme.

Sterke Verhalen

23 mei tot en met 20 juni 2010

In de tentoonstelling *Sterke Verhalen*, maken we kennis met de drie beroemdste negentiende-eeuwse Friese schilders: Johannes Hendricus Jurres, Christoffel Bisschop en Lourens Alma Tadema. Jurres, Bisschop en Tadema zijn sterk in het vertellen van verhalen en werden hier beroemd mee, soms zelfs wereldberoemd. Om het publiek te boeien heeft elke schilder zo zijn eigen trukendoos. In de tentoonstelling is dit te zien aan de hand van vijftien schilderijen, tekeningen en prenten die grote en dramatische, of juist alledaagse en voor ons herkenbare verhalen vertellen. Alle drie kunstenaars behaalden hun grootste successen buiten Friesland. Bisschop (1828-1904) blinkt in zijn werk uit in de overtuigende weergave van alledaagse taferelen in Friesland. Lourens Alma Tadema (1836-1912) werd wereldberoemd met zijn verbeelding van het frivole Romeinse leven. Jurres (1875-1946) had een voorliefde voor grootse en dramatische scènes. Hij vestigde zijn naam met zijn illustraties voor de Nederlandse bewerking van Cervantes' *Don Quichot van la Mancha*.

Aanleiding voor de tentoonstelling zijn nieuwe aanwinsten van Jurres, verworven dankzij het Collectiefonds van het Fries Museum.

Zoltin Peeter

Neo-Romantic Works

Gerrit Benner Prijs voor Beeldende Kunst 2009

14 februari tot en met 16 mei

Het werk van Zoltin Peeter (Amsterdam, 1942) wortelt in een romantische natuurbeleving, met een sterke hang naar onherbergzame oorden en onbereikbare verten. Zijn tekeningen en sculpturen ontstaan naar aanleiding van veelvuldige reizen naar Noorwegen en IJsland. Daar trekt Zoltin Peeter naar plekken waar tenminste de illusie van het ongerepte en onbetredene nog gekoesterd en ondergaan kan worden. Zijn werken worden in het atelier vervaardigd aan de hand van ter plekke gemaakte, snelle schetsen, waarin een proces van reduceren op gang komt. Daarbij heeft hij door de jaren heen een herkenbaar eigen handschrift behouden.

De Gerrit Benner Prijs van de provincie Fryslân is een tweejaarlijkse prijs voor beeldende kunst, die in 2009 door Gedeputeerde Staten werd toegekend aan Zoltin Peeter.

Met de toekenning van deze prijs aan Zoltin Peeter kiest de jury voor een kunstenaar met een consequent en zich nog steeds ontwikkelend oeuvre, waarmee Zoltin Peeter een consistente rol in het Friese kunstleven vervult.

MUSEUM BUITEN DE MUREN

In 2010 laat het Fries Museum zich ook buiten de muren van de Turfmarkt zien zoals in het Medische Centrum in Leeuwarden. Daar zijn twee expositievitrines in de 'winkelstraat' waar het Fries Museum en ook het Keramiekmuseum Prinsessehof zich presenteren. Deze drukbezochte locatie biedt de musea de mogelijkheid met vier exposities per jaar een gevarieerder en groter publiek te bereiken. Het Verzetmuseum presenteerde zich in de voormalige gevangenis De Blokhuispoort.

NATIONAAL RIJTUIGMUSEUM, LANDGOED NIENOORD IN LEEK

'De Verkleedkist'

1 april tot en met 31 oktober 2010

De nalatenschap van jonkvrouwe Trijntje Looxma (1844-1907) vormt de basis voor deze tentoonstelling. Het Nationaal Rijtuigmuseum dat de verzameling onlangs in zijn bezit kreeg, heeft de textielcollectie, vanwege zijn expertise op het gebied van mode en textiel overgedragen aan het Fries Museum in Leeuwarden.

MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN

Vanaf 25 januari

Kijk en vergelijk: Willem van Hussem en Rob Scholte

Uit de collectie van het Fries Museum worden twee zeer verschillende portretten getoond. Het 'Gezicht' van Willem van Hussem (1900-1974) is als portret alleen herkenbaar door de mond en het oog. In de rechte lijnen en hoekige vormen is de beïnvloeding te zien door Pablo Picasso die Van Hussem ontmoette toen hij in Parijs woonde. Rob Scholte (1958) kiest net als de beroemde Pop Art-kunstenaar Andy Warhol een foto die hij op de computer bewerkt. Hij projecteert het resultaat hiervan op doek en schildert het over met acrylverf.

Vanaf 19 april

Serius speelgoed

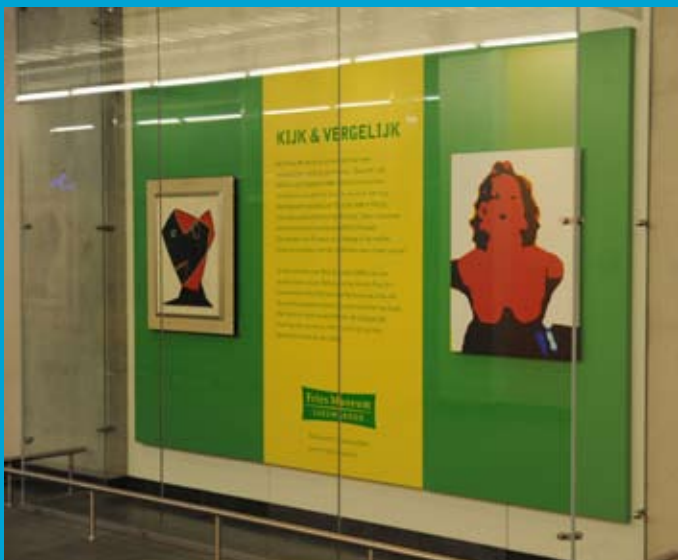
Een rinkelbel is een rammelaar met verschillende functies. Een kind kan ermee spelen, maar kan er ook op bijten bij doorkomende tandjes. In de vitrine worden drie rinkelbellen getoond en twee schilderijen met kinderen. Deze dreumesen uit een rijke familie zijn afgebeeld met hun zilveren rinkelbel, veelal een statussymbool. Rijke kinderen werden vaak samen met hun rinkelbel geschilderd om het kostbare geschenk vast te leggen voor het nageslacht.

Vanaf 28 september

Accessorize

Mandjes en tasjes zijn al eeuwenlang de belangrijkste accessoires voor vrouwen. Het Fries Museum telt er ruim honderd en voor alle gelegenheden. Om mee te pronken, voor een zakdoekje, kerkboekje, muntjes of een geurflesje. Op het portret uit 1634 van de Friese schilder Harm Wieringa is de kleine Ida van Paffenrode te zien met een mandje appels. In de 17de-eeuwse schilderkunst stond zo'n mand met fruit symbool voor een vruchtbaar leven.

Vanaf 13 december

Onderwaterwereld

Het schilderij *Zonder Titel* van Aafke Bennema uit 2011, is een fantasielandschap in stripachtige tekenstijl in pastelkleuren. Het lijkt enigszins op een onderwaterwereld, met plantenstructuren en stenen. Het grote schilderij wordt geflankeerd door kunstnijverheidsobjecten van bijvoorbeeld keramiek en zilver, die associaties met de onderwaterwereld oproepen.

BLOKHUISPOORT

Te zien t/m 8 mei 2010

De Grote Ontsnapping

De tentoonstelling *De Grote Ontsnapping* gaat over de beroemde overval op gevangenis De Blokhuispoort in december 1944. Dit initiatief van het Verzetmuseum Friesland is te zien in drie oude werkplaatsen in de voormalige gevangenis. Een deel van de expositie is ingericht als monument voor de gevangenen.

Behalve het historische verhaal is werk te zien van kunstenaars die nu hun atelier gevestigd hebben in de Blokhuispoort. Hun visie op ontsnappen staat centraal.

PUBLIEK

In 2010 heeft het Fries Museum in Leeuwarden 43.116 bezoekers getrokken. Saskia Bak, algemeen directeur van het museum, is daar zeer tevreden over: 'In verband met de voorbereidingen in de aanloop naar het nieuwe Fries Museum hadden we dit jaar een afgeslankt aanbod voor onze bezoekers. Toch vonden circa 44.000 kinderen en volwassenen de weg naar de Turfmarkt. Met de Fotomanifestatie Noorderlicht, Flakkelân van Stephan Vanfleteren en de expositie De Grote Ontsnapping van het Verzetsmuseum als mooie hoogtepunten.'

Absolute publiekstrekker in 2010 met ruim 10.000 bezoekers was de internationale fotomanifestatie Noorderlicht. De expositie *LAND – Country Life in the Urban Age* stond in het teken van het platteland in de niet-westerse wereld. In de zomerperiode oogstte het museum veel waardering met de expositie *Flakkelân* van de Belgische topfotograaf Stephan Vanfleteren. 'Friesland als zenmeester' kopte de *Volkskrant*. Vanfleteren ging in opdracht van de *Leeuwarder Courant* en het museum op zoek naar de ziel van Friesland.

Ook buiten de muren was het Fries Museum actief. Een bijzonder project was de expositie *De Grote Ontsnapping* in de voormalige gevangenis De Blokhuispoort die het Verzetsmuseum Friesland in samenwerking met architect Nynke-Rixt Jukema organiseerde: een expositie over de beroemde overval van het gewapend verzet in Friesland op de Blokhuispoort in 1944. In het Medisch Centrum Leeuwarden verzorgden het Fries Museum en het Prinsessehof dit jaar weer bijzondere presentaties in de speciaal ontworpen kunstvitruines.

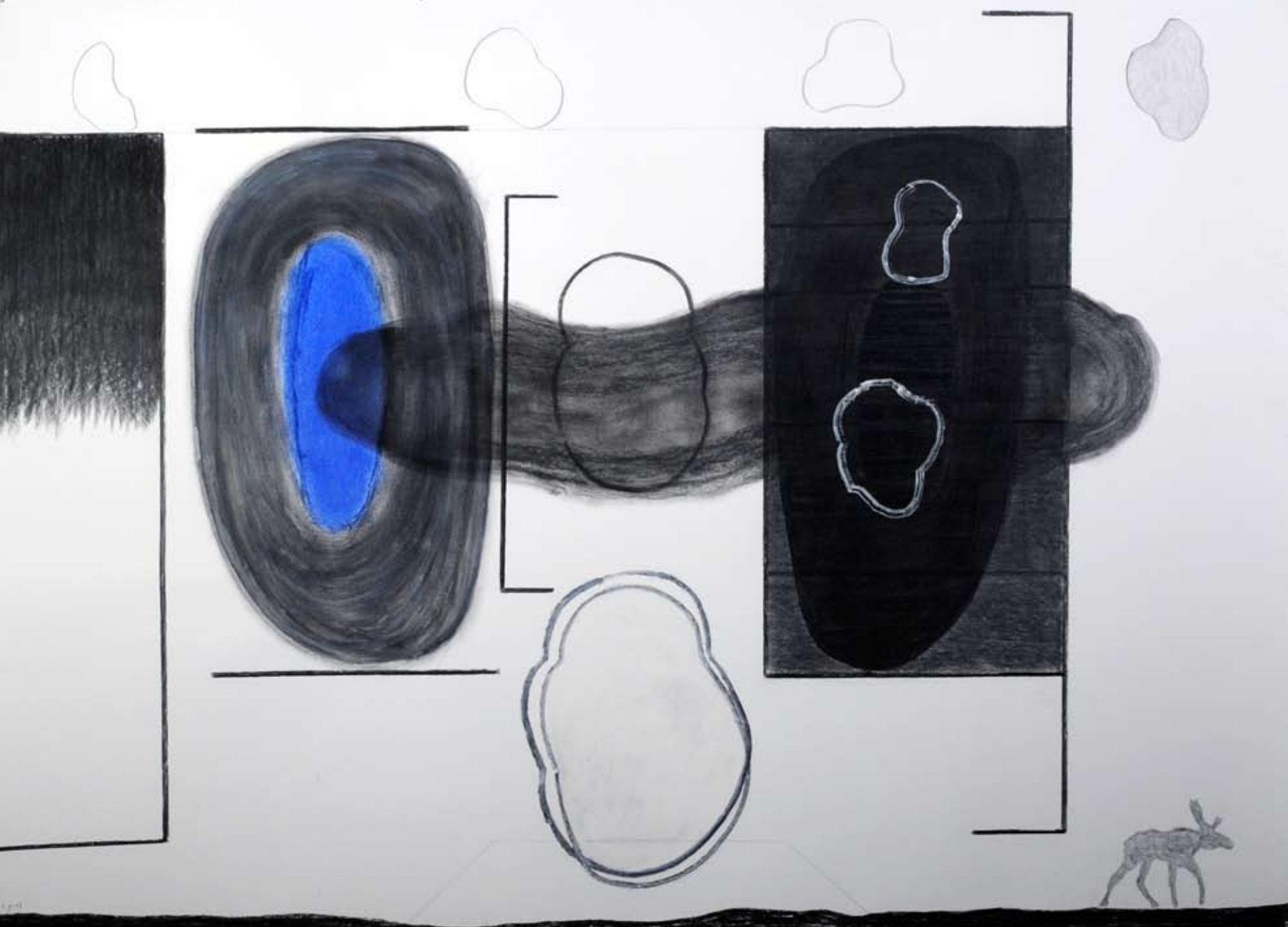
Activiteiten organiseerde het Fries Museum volop in het afgelopen jaar. Uitschieters waren het *Museumweekend* (2.500 bezoekers), en *Help pake en beppe de vakantie door* (1.200 kinderen met grootouders). Het Kanselarijgebouw vormde onder meer het decor voor lezingen van de Waddenacademie, academi-

mische promoties, boekpresentaties, debatbijeenkomsten en diverse inspiratiedagen op het gebied van cultuureducatie. De website van het Fries Museum www.friesmuseum.nl kreeg een uitbreiding om beter kunnen inspringen op de actualiteit en meer discussie en interactie op gang te brengen.

TUSSEN KUNST EN KITSCH

Op 8 november vonden in het Fries Museum de opnames plaats van het populaire tv-programma *Tussen Kunst en Kitsch* die het museum samen met de AVRO organiseerde. Ruim 1.100 bezoekers kwamen hun bijzondere voorwerpen voorleggen aan de diverse deskundigen. De opnames werden uitgezonden in 2011.

EDUCATIE EN INFORMATIE

Een nieuwe start, zo voelde het jaar 2010. Voor het onderwijs lag er namelijk aan het begin van het jaar een complete serie nieuwe onderwijsproducten klaar. Dat materiaal biedt al een bescheiden voorproefje van wat het onderwijs in het nieuwe museum mag verwachten: museale objecten in de hoofdrol, veel ruimte voor het eigen leerproces van de leerling en fraai uitgevoerd lesmateriaal. Misschien zelfs wel een beetje tegen de verwachtingen in, kwam het onderwijsbezoek uit op een fraai eindtotaal van 7.892 leerlingen. En dat terwijl je vanwege de explosieve toename van het aanbod voor het onderwijs, de overheidswens om het accent bij cultuureducatie naar de directe schoolomgeving te verleggen en het steeds zwaardere accent op de zaakvakken een neerwaartse trend zou mogen verwachten.

Naast de nieuwe onderwijsproducten realiseerde het museum een groot aantal educatieve projecten. Opvallend populair was de DVD 'Leeuwarden in Oorlogstijd' die het museum produceerde vanwege het feit dat het Verzetsmuseum Friesland dit jaar instapte bij het Kunstmenu. Een intensieve samenwerking met CSG Comenius in Leeuwarden kwam tot stand op het terrein van de kunsteducatie in het kader van het project 'Art Factory'. En uiteraard was Verzetsmuseum Friesland nauw betrokken bij de activiteiten rond de komst van de Trein van de Vrijheid naar Leeuwarden ter gelegenheid van 65 jaar bevrijding.

INSPIRATIEDAGEN

Het Fries Museum nam in 2010 het initiatief voor een bijzondere samenwerking met Tresoar, Keunstwurk, CEDIN en de coördinator erfgoededucatie. Samen organiseren deze provinciale instellingen een serie inspiratiedagen voor Interne Cultuur Coördinatoren en andere belangstellende leerkrachten uit het Primair Onderwijs. Kunst, literatuur, media en erfgoed staan afwisselend centraal. De eerste inspiratiedag in het voorjaar van 2010 stond in het teken van het kijken naar kunst. Hoe kijk en praat je met kinderen over kunst? Welke stadia maakt een kind door in het kijken naar kunst? En wat levert het omgaan met kunst nu precies op? Dat waren de centrale vragen waar kinderboekenschrijver Ted van Lieshout en Fred Wartna, directeur van Villa Zebra, in hun presentaties op in gingen. In de workshops keken de deelnemers actief naar kunst in het Fries Museum.

Op de tweede inspiratiedag in het najaar van 2010 waren erfgoed en verhalen de centrale thema's. Beroepsverteller Niels Brandaan Cotterink opende de middag met een schitterend fragment uit zijn voorstelling 'Orpheus', waarna Arie Wilschut,

hoofddocent geschiedenisdidactiek aan de Hogeschool van Amsterdam, geen enkele moeite meer had om de aanwezigen in een gloedvol betoog te overtuigen van het belang van een goed verhaal in de klas. Tijdens de workshops van onder andere kinderboekenschrijver Arend van Dam kwam de praktijk aan bod.

Deelnemer Jeannet de Vries over de inspiratiedag 'erfGOED vertellen' op 3 november 2010:

'Ik ben helemaal geïnspireerd om mijn lessen anders aan te pakken. Ik gebruik nu nauwelijks voorwerpen in mijn lessen en ben nu echt aan het nadenken hoe ik dat wat meer kan doen. Want het is echt heel leerzaam. Een leraar heeft wel zijn eigen verhaal, maar leerlingen moeten ook hun verhaal kunnen vertellen. Verhalen van mensen zijn uniek, en dat maakt de geschiedenis levend. Ik heb nieuwe energie en ideeën, ik heb zin gekregen om anders tegen mijn werk aan te kijken.'

KIJKEN BIJ EEN TERPOPGRAVING

Steeds vaker is het Fries Museum op locatie te vinden. Zo organiseerde het museum samen met het Groninger Insti-

tuut voor Archeologie van de Rijksuniversiteit Groningen een kijkdag bij de opgraving van de terp van Jelsum. Archeologen en studenten van de universiteit deden daar in de zomer van 2010 een groot archeologisch onderzoek in het kader van een meerjarig terpenonderzoek, waarbij het ontstaan van de Middeleeze en tweeduizend jaar bewoning van de kuststreek centraal staan. Het publiek kon op zondag 28 augustus een kijkje nemen bij de opgraving van de dorps terp waarbij deskundigen vanuit het museum en de universiteit tekst en uitleg gaven. Een bijzonder dag voor jong en oud die circa duizend mensen op de been bracht.

AAN DE SLAG MET HET NIEUWE MUSEUM

Piter Jelles Aldlân in Leeuwarden is een officieel erkende Technasiumschool. Onderzoeken & Ontwerpen is dan ook een belangrijk vak op Aldlân. Bij dit vak gaan leerlingen aan de slag met levensechte opdrachten die verstrekt worden vanuit bedrijfsleven en overheid. Fries Museum en Verzetsmuseum Friesland ontwikkelden samen met het docententeam van Aldlân een tweetal van deze opdrachten. Beide opdrachten draaiden om het bedenken van ideeën voor de presentaties in het nieuwe Fries Museum op het Zaailand. Voor de presentatie van het nieuwe Verzetsmuseum gingen 13 groepjes leerlingen uit de tweede klas van Aldlân met voorwerpen uit de collectie van het Fries Verzetsmuseum aan de slag, waaronder een gevangenisdeur, een moffenzeef, een holle fietsdynamo, een Hitlerpoppetje en een bevrijdingsrok. Na een uitgebreid onderzoek naar de voorwerpen, maakten de leerlingen een mini-expositie voor kinderen van 10 tot en met 14 jaar. Daarbij kozen de leerlingen voor middelen en media die in hun ogen goed zullen aanslaan bij de doelgroep. Het resultaat werd gepresenteerd aan de staf van het museum in aanwezigheid van de pers. Een manier van werken die bij de leerlingen zorgt voor een nieuwe kijk op het museum en die de medewerkers van het museum één op één laat kennismaken met de belevingswereld van de doelgroep.

SPONSORING EN FONDSENWERVING

De aankoop van een vanitasstilleven van de Friese 17de-eeuwse schilder Dirck de Horn is mogelijk gemaakt door bijdragen van de Vereniging Rembrandt, Mondriaan Stichting, VSBfonds en het Collectiefonds Fries Museum.

PROVINCIE FRYSLÂN

‘Cultuur dicht bij de mensen brengen en mensen stimuleren mee te doen aan culturele activiteiten op elk niveau’. Dit is te lezen in de nota cultuurbeleid 2009 – 2012 van de provincie Fryslân. Het Fries Museum wordt door de provincie Fryslân gesubsidieerd. Door het presenteren van kunst, cultuur en de geschiedenis van Fryslân, brengt het Fries Museum cultuur dicht bij de mensen. Met aansprekende tentoonstellingen, pittige debatten, een openbaar antiekspreekuur en activiteiten rondom presentaties, mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van de provincie Fryslân.

MONDRIAAN STICHTING

Met de toekenning van een bedrag van € 75.000 voor de periode 2010-2011 heeft de Mondriaan Stichting opnieuw haar waardering getoond voor het aankoop- en presentatiebeleid moderne en hedendaagse kunst van het Fries Museum. Dankzij deze tweejaarlijkse financiële ondersteuning kan het Fries Museum de ontwikkelingen blijven volgen op het gebied van de hedendaagse kunst, zowel in Nederland als daarbuiten.

BANKGIRO LOTERIJ

In 2010 ontving het Fries Museum opnieuw een bijdrage van € 200.000 van de BankGiro Loterij, dé cultuurloterij van Nederland. Het Fries Museum gaat dit bedrag benutten voor de inrichting en presentatie van de collectie van het nieuw Fries Museum op het Zaailand in Leeuwarden.

Voor het derde jaar op rij is het Fries Museum beneficiënt van de BankGiro Loterij, dé cultuurloterij van Nederland. De BankGiro Loterij steunt met de helft van haar opbrengst een groot aantal culturele instellingen die zich inzetten voor het behoud van cultureel erfgoed. Het Fries Museum ontving ook in 2010 opnieuw een bedrag van € 200.000. In totaal begunstigt de BankGiro Loterij het Fries Museum met een bedrag van 1 miljoen euro. De intentie is om de totale donatie te benutten voor de inrichting en startprogrammering van het nieuwe Fries Museum. Vanaf 2013 in het stadshart van Leeuwarden te bezoeken.

ALGEMEEN SPONSORING

In 2010 is hard gewerkt aan het sponsorplan voor het nieuw Fries Museum. Voor de exploitatie en investering in het nieuw Fries Museum wil het Fries Museum sponsorgelden en giften aantrekken. Sponsorgelden en giften die diverse soorten sponsors en gevers beschikbaar stellen. We willen sponsors en gevers aan ons binden. Enerzijds om het nieuwe Fries Museum te verbinden met de maatschappij en samenleving, anderzijds zijn sponsorgelden en giften onontbeerlijk. In het sponsorplan zijn de verschillende doelgroepen (particuliere vrienden, zakelijke vrienden, founders, fondsen) met doelstellingen en plan van aanpak beschreven.

COLLECTIE

ONDERZOEK

Onderzoek staat geheel in het teken van programma's van het nieuwe museum. Enkele belangrijke aandachtsgebieden met betrekking tot presentaties in dat verband zijn de Hindelooper materiële cultuur, de Friese cultuur in de Gouden Eeuw, een project over Friese archeologie van de terpentijd (in samenwerking de Ostfriesische Landschaft in Aurich, het Drents Museum en het Groninger Museum) en de Friese landschaps-architect Gerrit Vlackamp (1834-1906), in samenwerking met onder andere Aly van der Mark, Landschapsbeheer Friesland en de Rijksuniversiteit Groningen.

Daarnaast hebben enkele aanwinsten die van belang zijn voor het nieuwe museum aanleiding gegeven tot nader onderzoek. Enkele belangrijke objecten in dit verband zijn: drie nieuwe brieven van Mata Hari en een, voorheen ontbrekend, centraal onderdeel van de beroemde Fibula van Wijnaldum die reeds in de collectie aanwezig is.

De conservator textiel heeft een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de presentatie *Mode op Dekemastate*, aan de hand van de collectie van het Fries Museum.

Friese Merklappen, een samenwerkingsproject met Tresoar, is voortgezet en uitgebreid met beschrijvingen van merklappen uit de collectie. Deze collectie-informatie vormt de basis voor een interactieve website, waarbij de bezoeker op basis van informatie van het Fries Museum (merklappen) en die van Tresoar (genealogische informatie), zelf op zoek kan gaan naar het verleden en ook zelf ontbrekende kennis kan toevoegen. Dit project is een pilot voor andere erfgoedinstellingen.

De nieuwe duale masteropleiding over het vak van museum-conservator is aan de Rijksuniversiteit Groningen van start gegaan. Het Fries Museum participeert daarin met Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam, Museum Het Catharijneconvent en het Centraal Museum in Utrecht en het Groninger Museum. Het Fries Museum levert een bijdrage over het onderwijs.

REGISTRATIE EN DIGITALISERING

In verband met de voorbereidingen voor de verhuizing is het Eysingahuis sinds 2010 gesloten voor publiek. In dit voormalig stadspaleis opende het museum in 1881 zijn deuren. In de loop van de jaren werden hier de Hindelooper Kamers, de Bisschop Kamers en enkele 18de-eeuwse interieurs gerealiseerd.

Van alle ruimten zijn voordat de objecten werden ingepakt door fotograaf Frank van der Pol panoramafoto's gemaakt. De foto's bieden de mogelijkheid om nog even rond te dwalen in de historische interieurs en zijn te zien via de website van het museum.

KENNISMANAGEMENT

De Nederlandse Museumvereniging en het Fries Museum en Keramiekmuseum Prinsessehof zijn uitgenodigd mee te doen aan de ICT-challenge van TNO en MKB met het idee van 'Conservator Next'. In een challenge probeert een team van TNO-deskundigen binnen een week een sectorbreed vraagstuk op te lossen. 'Conservator Next' beoogt de enorme kennis van ervaren conservatoren in bruikbare ICT-toepassingen op verschillende manieren beschikbaar te stellen. De komende jaren gaan veel zeer ervaren conservatoren met pensioen. Een dergelijke ICT-applicatie zou een middel kunnen zijn om de enorme kennis die anders mogelijk verloren dreigt te gaan, op een pragmatische manier te borgen.

De ICT Challenge is een innovatieve manier van werken waarmee TNO haar kennis toepasbaar maakt voor organisaties. Met de ICT Challenge lost een team van drie TNO-medewerkers binnen een week een probleem van een organisatie op. Op maandagochtend 30 augustus ontving het team van experts de uitdaging en op vrijdagmiddag 3 september presenteerden ze hun aanbevelingen. Deze betroffen verbeteringen van het personeelsmanagement, oplossingen op ict-terrein en ideeën voor werkprocessen.

Eind 2010 heeft 'Conservator Next' voor het Fries Museum vervolg gekregen in de vorm van deelname aan het promotieonderzoek van Leonie Houtman aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Houtman promoveert op organisatieontwikkeling en kennisbehoud en gebruikt het Hindeloopen-onderzoeksproject van het Fries Museum als een van de casussen. De komende drie jaren wordt dit project door de onderzoeker gevolgd. Het Fries Museum is als voorzitter van de projectgroep Verha-

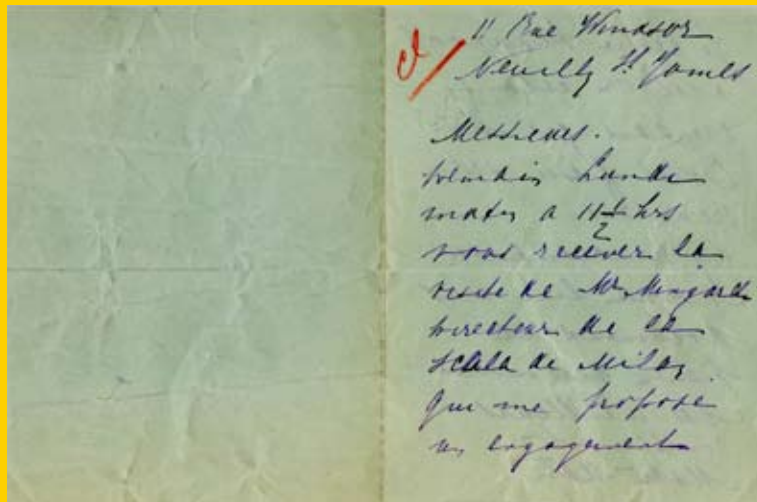
TOPSTUK VAN DE FRIESE SCHILDER DIRCK DE HORN.

Letterlijk en figuurlijk is de *vanitas* van Dirck de Horn een aanwinst van formaat. Van deze Friese schilder zijn weinig werken bewaard gebleven. Met vijf stillevens van De Horn bezit het Fries Museum de grootste collectie van Nederland. Het stilleven dat als laatste is aangekocht onderscheidt zich door de voorstelling en een uitzonderlijke kwaliteit.

Dit topstuk is een *vanitas* die de tijdelijkheid van het leven benadrukt. Zo zijn schedel en de lege schelpen verwijzingen naar de dood. Bijzonder is dat deze *vanitas* tegelijkertijd een pronkstilleven is en een eerbetoon aan kunst en wetenschap. De gouden bokaal en de kostbare schelpen zijn pronkobjecten van die tijd. De gipsen voorwerpen, de viool,

de globe en het manuscript verwijzen naar de beeldhouw- en schilderkunst, naar de muziek, de kennis van hemel en aarde en de literatuurwetenschap.

Dirck de Horn die in 1626 in Leeuwarden werd geboren volgde in Leiden een opleiding tot schilder. De *vanitas* is een van zijn vroege werken. Het is een thema waarmee hij in Holland kennismaakte. Naar alle waarschijnlijkheid was dit prestigeobject bestemd voor een van de Friese notabelen. Het werk van Dirck de Horn is een verbreding en een verdieping van de collectie stillevens van het Fries Museum. Deze aanwinst maakt het mogelijk om het veelkleurige verhaal van de Friese schilderkunst nog beter voor het voetlicht te brengen.

BRIEVEN VAN MATA HARI

Aan de collectie Mata Hari konden recentelijk maar liefst drie brieven van Mata Hari, alias Margaretha Zelle (1876-1917) worden toegevoegd.

De in 2010 verworven brief, rept Mata Hari over een contractvoorstel met het Teatro alla Scala in Milaan, een van de meeste gerenommeerde theaters van Europa in die tijd. De brief luidt het begin in van het absolute hoogtepunt van Mata Hari's danscarrière: optredens in twee balletten in La Scala tussen 1 december 1911 en 31 januari 1912. Meeste furore maakte ze als danseres in de rol van Venus in het ballet *Bacchus en Gambinus* van Marengo. De Italiaanse krant *Corriera della Serra* benadrukt dat het optreden van Mata Hari 'veel interesse heeft gewekt door het exotische [...] en de mate van elegante soepelheid.'

Uit het contract van Mata Hari met La Scala, gedateerd 24 oktober 1911, blijkt dat zij met de optredens 12.000 US dollars verdiende.

De twee eerder verworven brieven van Mata Hari dateren uit in de jaren 1914 – 1916. Deze waren gericht aan een zekere 'Mr. Philips', waarschijnlijk de procureur mr. Ed Philips, die in 1902 betrokken was bij haar echtscheidingsverzoek en in 1906 bij de beëindiging van haar huwelijk met MacLeod. In beide egodocumenten komt het beeld naar voren van Mata Hari die voortdurend in geldnood zit en haar schuldeisers steeds weet te paaien: 'Ik moet juist voor mijn geldzaken een paar dagen de stad uit. Dit komt alles goed in orde gelukkig. Met veel verlies, maar het komt toch voor een groot gedeelte nog terecht. [...] U hoeft me niet te schrijven. Ik vergeet het niet.', aldus Mata Hari aan Ed Philips.

len van Friesland – Friese Erfgoed Hub. Dit is een initiatief om te komen tot een gemeenschappelijk internetplatform voor de ontsluiting van Fries digitaal erfgoed, ondersteund met een subsidie van de Provincie Fryslân. Na een intensief selectietraject is de opdracht voor het bouwen van het platform aan de firma Delving verstrekt. In de loop van 2011 wordt het platform gelanceerd.

Op initiatief van het Fries Museum is een samenwerking gestart met Tresoar, waarbij de collectie Friese merklappen uit het museum gekoppeld worden aan genealogische informatie uit de archieven van Tresoar. Geïnteresseerden kunnen via een website de collectie merklappen doorzoeken en eventueel patronen kopiëren en hergebruiken. Het project wordt ondersteund door de regeling 'Digitaliseren met Beleid' van het Ministerie van OCW. In 2010 is gewerkt aan de digitalisering van de merklappen en de informatie. Ook is als onderdeel van de website een weblog gestart waarin wetenswaardigheden over merklappen en het project gepubliceerd worden.

In de afronding van het subsidietraject Deskundigheidsbevordering en kwaliteitszorg heeft het museum een wezenlijke bijdrage geleverd aan de vorming van de website *Musea in transitie* (www.museaintransitie.nl). Via deze website deed het museum, samen met Keramiekmuseum Princessehof, verslag van de organisatieontwikkeling op het terrein van publieksparticipatie en ICT-toepassingen waardoor collega-instellingen konden leren van de ervaringen in het Princessehof en het Fries Museum. Het beheer en de verdere ontwikkeling van de website is door het museum overgedragen aan Erfgoed Nederland, het ligt in de bedoeling dat andere instellingen hun ervaringen toevoegen.

DEPOT

Het Fries Museum is actief betrokken bij de planvorming rondom het Collectiecentrum Fryslân, een initiatief van de Provincie Fryslân en de gezamenlijke Friese erfgoedinstellingen

voor een gemeenschappelijk depot waaraan erfgoedinstellingen de opslag en conservering van hun depotcollectie kunnen uitbesteden.

BRUIKLENEN AAN DERDEN

Aan musea en aanverwante instellingen in en buiten Friesland werd in 2010 een groot aantal bruiklenen verstrekt. In totaal werden 305 objecten aan 39 instellingen uitgeleend. Waarvan in de Provincie Fryslân 119 objecten aan 17 instellingen, buiten de provincie 170 objecten aan 16 instellingen en buiten de landsgrenzen 16 objecten aan 6 instellingen.

AANWINSTEN

In 2010 werd de collectie van Fries Museum verrijkt met in totaal 99 aanwinsten in de vorm van aankopen, schenkingen, langdurige bruiklenen en legaten (zie bijlage voor gedetailleerd overzicht). Het Verzetsmuseum Friesland ontving in 2010 in totaal 540 aanwinsten van 116 schenk(st)ers.

Schilderkunst 16de t/m 19de eeuw: 4 aanwinsten (3 bruiklenen en 1 aankoop met steun van Vereniging Rembrandt, Mondriaan Stichting, VSB fonds en Collectiefonds Fries Museum).

Moderne grafiek: 21 aanwinsten (2 aankopen met steun van Provincie Fryslân, 11 aankopen met steun van Knecht-Drenth Fonds en 8 aankopen met steun van Mondriaan Stichting).

Moderne kunst: 13 aanwinsten (11 aankopen met steun van Provincie Fryslân en 2 aankopen met steun van Mondriaan Stichting).

Textiel: 59 aanwinsten (52 schenkingen en 7 aankopen met steun van Stichting Het Old Burger Weeshuis, Stichting Ritske Boelema Gasthuis, P.W. Janssen's Friesche Stichting, Fonds Kostuum en Collectie Fonds Fries Museum).

Mata Hari: 1 aanwinst (aankoop met steun van Stichting Mata Hari en Stichting Woudsend Anno 1816).

PERSONEEL EN ORGANISATIE

ORGANISATIE

Het Fries Museum is volop in verandering en ontwikkelt zich naar een organisatie die marktgericht en publieksgericht werkt en daarmee in de toekomst succesvol wil zijn. Naast kostenreductie en efficiencyverhoging zijn vernieuwing van de producten en presentaties, een effectief marketing-, publieks- en sponsorbeleid en professionalisering van de interne organisatie van belang.

Uit efficiencyoverwegingen wordt sinds enkele jaren nauw samengewerkt met Keramiekmuseum Prinsessehof in de vorm van een gezamenlijke Raad van Toezicht, directie en diverse andere functies.

Op grond van de wens om verder te professionaliseren is in het voorjaar van 2010 besloten deze samenwerking verder uit te bouwen en de organisaties te integreren. Deze integratie beoogt de efficiency, effectiviteit en professionaliteit van beide musea op dusdanige wijze te verhogen, dat gestelde doelen behaald kunnen worden.

Fries Museum en Keramiekmuseum Prinsessehof behouden aan 'de voorkant' hun eigen gezicht, met een eigen gebouw, verschillende collecties, een eigen huisstijl en een eigen missie en doelstellingen.

Om deze integratie te begeleiden werd een extern projectleider aangesteld, die verantwoording aflegde aan de directie. Samen met de directie maakte hij de functiebeschrijvingen voor de nieuwe afdelingshoofden die per 1 november 2010 zijn benoemd. Vervolgens heeft de projectleider samen met de individuele afdelingshoofden de functies voor de medewerkers van hun afdelingen beschreven. De Plaatsings Advies Commissie heeft geadviseerd aan de directie over de plaatsing van de individuele medewerkers op de nieuwe functies.

De nieuwe organisatie omvat zes gezamenlijke afdelingen. De medewerkers daarvan worden vanaf

1 januari 2011 in beide musea ingezet. De conservatoren blijven vooreerst, gezien het aantal conservatoren en de omvang van de collecties, voor één museum werkzaam en verbonden aan een of meerdere deelcollecties van het betreffende museum. Op termijn kunnen zij ook wellicht voor beide musea ingezet worden.

Vanaf januari 2011 worden de werkplekken van de medewerkers opnieuw ingedeeld. De nieuw gevormde teams hebben hun basis in het ene museum en zijn flexibel aanwezig in het andere museum.

PERSONEEL

Op 31 december 2010 waren er 38 personeelsleden in dienst van de Stichting het Fries Museum (32 fte's). Behalve de functies van algemeen directeur en zakelijk directeur (beide 0,6 fte FM), zijn er nog vier andere functies in het Fries Museum die samen met Keramiekmuseum Prinsessehof zijn ingevuld: medewerker Fondsenwerving en sponsoring (0,5 fte FM), hoofd Collectie- en kennismanagement (0,6 fte FM), hoofd Human Resources (0,6 fte FM) en medewerker Vrijwilligersbeleid (0,2 fte FM).

VRIJWILLIGERS

Het Fries Museum kon ook dit jaar weer rekenen op de grote inzet van vrijwilligers. Zij zijn onmisbaar bij het behoud en beheer van de collecties, maar ook bij andere activiteiten, zoals het museumcafé, rondleidingen, open dagen, museumweekend, etc. Op 31 december 2010 bestond de groep vaste vrijwilligers in het Fries Museum uit 60 medewerkers. De taken ten aanzien van vrijwilligers werden verdeeld tussen de medewerker Vrij-

willigersbeleid en die medewerkers van de afdeling waarop de vrijwilligers werkzaam zijn en die als begeleider fungeren. Het jaarlijkse vrijwilligersuitje ging dit jaar op 20 september naar museum de Fundatie, locatie kasteel Het Nijenhuis te Heino. Aansluitend is bij Kwartier Noord in Katlijk een workshop 'borrelhapjes maken' gevolgd. Op 29 november was in het kader van de Internationale Vrijwilligersdag een bijeenkomst in het Historisch Centrum Leeuwarden, met een lezing van Peter Karstkarel over de internationale art nouveau in de architectuur, en een lezing van Klaas Zandberg over crimineel Leeuwarden. Vrijwilligers ontvingen als blijk van waardering aan het einde van het jaar een museumkaart en een VVV-bon.

STAGIAIRES

Binnen het Fries Museum doet jaarlijks een groot aantal stagiaires vanuit verschillende opleidingsinstituten praktijkervaring op. Dat was ook in 2010 het geval. De stagiaires hebben op diverse afdelingen in het museum meegewerkt.

UITZENDKRACHTEN

Uitzendkrachten werden door het museum ingehuurd ten behoeve van het secretariaat en de receptie van het museum. Totaal werden 3852,2 uren verspreid over negen uitzendkrachten via een uitzendbureau ingevuld. Voor de bewaking in het museum (vervanging bij ziekte en bij onderbezetting van de vaste medewerkers) werd evenals in andere jaren, een beveiligingsbedrijf ingeschakeld.

ZIEKTEVERZUIM

Over het jaar 2010 was het ziekteverzuimpercentage 5,14 %, inclusief langer dan 1 jaar ziek.

LOONMAATREGELEN

De huidige CAO Verzelfstandigde Rijksmusea trad in werking per 1 juli 2008 en eindigde op 30 juni 2010. Omdat per 1 juli de onderhandelingen over een nieuwe CAO nog niet afgerond

waren werd in afwachting van deze onderhandelingen de lopende CAO verlengd. Op 31 december 2010 was er echter nog geen nieuw CAO-akkoord.

OPLEIDING EN TRAINING

Samen met Keramiekmuseum Princessehof was er voor de cursisten een terugkomdag van de in 2009 gevolgde cursus Begeleiden van Vrijwilligers. Daarnaast volgden bijna alle medewerkers van het Fries Museum de in-company cursus Fries verstaan en spreken. Ook werden in-company twee workshops georganiseerd Moodboards/Creative Campfire en Schrijven voor kinderen voor de medewerkers voor wie deze voor hun werkzaamheden van toepassing is. Een aantal medewerkers nam deel aan de herhalingscursus BHV, één medewerker aan de cursus BHV/AED en één aan de cursus Groepsleider BHV. Tevens volgden enkele medewerkers individueel de cursussen HBO Bedrijfseconomie, Master Human Resource Management, BTW en Klimaatrichtlijnen. Voor een aantal medewerkers werd een ict-dag georganiseerd, met instructies op de werkplek door een ict-deskundige. Daarnaast woonden diverse medewerkers in het kader van hun functie studiedagen en congressen bij en legden werkbezoeken af.

MEDEZEGGENSCHAP

De Stichting het Fries Museum heeft geen ondernemingsraad of medezeggenschapscommissie. Om die reden is in het verslagjaar regelmatig een bijeenkomst voor het voltallige personeel belegd, waarin de directie toelichting geeft op recente gebeurtenissen, mededelingen doet over toekomstige ontwikkelingen en medewerkers diverse onderwerpen aan de orde kunnen stellen.

BIJLAGE 1 TENTOONSTELLINGEN

TENTOONSTELLINGEN IN 2010

Noorderlicht Internationale Fotomanifestatie 2010

Land Country Life in the Urban Age

en

Warzone

5 september t/m 31 oktober 2010

Stephan Vanfleteren

Flakkelân

27 juni tot en met 29 augustus 2010

Magie = Magic

11 november 2010 tot en met 30 januari 2011

Sterke Verhalen

23 mei tot en met 20 juni 2010

Zoltin Peeter

Neo-Romantic Works

Gerrit Benner Prijs voor Beeldende Kunst 2009

TENTOONSTELLINGEN BUITEN DE DEUR

Nationaal Rijtuigmuseum, Landgoed Nienoord in Leek

- De Verkleedkist. Het erfgoed van Trijntje Looxma (1844-1907)

1 april tot en met 31 oktober 2010

Medisch Centrum Leeuwarden

- Kijk en vergelijk

Vanaf 25 januari

- Serieus speelgoed

Vanaf 19 april

- Accessorize

Vanaf 28 september

- Onderwaterwereld

Vanaf 13 december

Blokhuispoort

De Grote Ontsnapping

- Tot en met 8 mei 2010

LANGLOPENDE TENTOONSTELLINGEN IN 2010

Zilver!

Verhalen over rijkdom, macht, liefde en verdriet. Met zilver tonen de bewoners van Friesland wie ze zijn en wie ze zich voelen.

Oorlog in beweging

Dit deel van het Verzetsmuseum Friesland bestaat uit museumbioscoop, een tentoonstelling en kinderverhalen.

Windows

Vensters op de collectie moderne en hedendaagse kunst.

Grutte Pier

Grutte Pier en andere opmerkelijke verhalen uit de Friese geschiedenis.

BIJLAGE 2 PUBLIEKSACTIVITEITEN

Algemene activiteiten

- Iedere woensdag gratis entree
- Antieksprekkuur, 10 x
- Debat onder leiding van Huub Mous, *Zin en onzin van gemeenschapskunst*, 24 januari
- Opening Gerrit Bennerprijs, *Zoltin Peeter*, 13 februari
- *Help Pake en Beppe* de vakantie door, activiteiten-week voorjaarsvakantie, 23 t/m 26 februari
- Opening tentoonstelling Rijtuigenmuseum Nienoord, 31 maart
- Nationaal Museumweekend, 10 en 11 april
- *Avond van de Oudheid* in samenwerking met Tresoar / Week van de Klassieken, 14 april
- Bijeenkomst *Stop de Tijd*, Nieuwe Garde, 21 mei
- Zilverbijeenkomst ter gelegenheid van jubileum van SAFT, met lezing van Marlies Stoter, 27 mei
- Opening tentoonstelling Dekema-state met groot bruikleen van het Fries Museum, juni
- Opening tentoonstelling Stefan Vanfleteren, *Flakkelân*, 26 juni
- Open dag Terpaafgraving Jelsum, 28 augustus, georganiseerd in samenwerking met Groninger Instituut voor Archeologie
- Opening internationale *Fotomanifestatie Noorderlicht*, 4 september
- Boekpresentatie Wassenbergh Clarijs Fontijn Stichting, 17 september
- UIT! Leeuwarden, 18 september
- Reisactie Fryske boekenweekgeschenk, 26 september
- Vernieuwde website van het Fries Museum in de lucht, 5 oktober
- Symposium Ottema Kingma Stichting, 5 november

- Inspiratiedag over erfgoed en verhalen, in samenwerking met Keunstwurk, CEDIN, Tresoar en coördinator erfgoededucatie
- Opnames Kunst & Kitsch, AVRO, 8 november
- Opening *Magie = Magic*, 11 november

Activiteiten Verzetsmuseum Friesland

- *Help Pake en Beppe* de vakantie door, activiteiten-week voorjaarsvakantie, 23 t/m 26 februari
- Jiddisch festival Leeuwarden, met onder meer lezingen in Verzetsmuseum door Hans Groeneweg, 18 april t/m 25 april
- Lancering dvd *Tweede Wereldoorlog in Leeuwarden*, 10 maart
- Nationaal Museumweekend, 10 en 11 april
- Trein van de Vrijheid op NS Station Leeuwarden. Activiteitendagen in samenwerking met. Nationaal Comité 4 en 5 mei, met onder meer *Actie Niet Weggooien* / Presentatie op NS Station Leeuwarden.
- Activiteiten rond 4 en 5 mei. Met onder meer stand van het Verzetsmuseum op Bevrijdingsfestival Friesland
- Dagboeken Tweede Wereldoorlog nu online, 15 september
- Uitreiking Yad Vashem-onderscheiding, postuum aan Tiny Mulder, 10 november
- Uitreiking Oorkonde In Israël worden bomen geplant aan Verzetsmuseum Friesland, 10 november

Activiteiten rond het nieuwe Fries Museum

- Bouwbezoek nieuwe Fries Museum, 25 januari
- Verkoopmanifestatie in hal Fries Museum voor appartementen Nieuw Zaailand / organisatie IPMMC, 29 mei
- Focusgroep-bijeenkomst voor nieuwe Fries Museum, 8 juli
- Bouwbezoek nieuwe Fries Museum, medewerkers
- Focusgroep-bijeenkomst voor het nieuwe Fries Museum, 17 november

Activiteiten gekoppeld aan tentoonstellingen:

- *Noorderlicht Fotomanifestatie*
- Lezingen/ rondleidingen door verschillende fotografen (5, 12, 19 en 26 september, 3, 10, 17, 24 en 31 oktober) *Magie=Magic*
- Filmprogramma i.s.m. Filmhuis Leeuwarden, 10 tot 14 november

Presentaties van externen

- Lezingencyclus Waddenacademie: 4 oktober, 1 november, 6 december
- Promotie Wetsus, 2 november
- Uitreiking van de Friese Anjer, 10 december

BIJLAGE 3 BEZOEKCIJFERS ONDERWIJS 2010

Kwartaaloverzicht onderwijs

(in aantal bezoekers)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
2008	2.355	3.845	646	2.214	9.060
2009	1.703	3.984	383	634	6.704
2010	1.869	3.798	918	1.307	7.892

Kwartaalcijfers omgerekend per schooljaar

(in aantal bezoekers)

2007/08	2008/09	2009/10
8.626	8.547	6.684

Overzicht onderwijs Fries Museum en Verzetsmuseum Friesland per schooltype

(in aantal bezoekers)

	2008	2009	2010
FM			
BO	3.030	1.675	1.683
SO	82	183	133
VO-basisvorming	1.547	588	1.272
VO-tweede fase	533	732	100
MBO	397	285	489
HBO	340	380	458
Subtotaal	5.929	3.843	4.135
VMF			
BO	1.346	1.612	2.522
SO	481	278	322
VO-basisvorming	894	843	747
VO-tweede fase	256	0	0
MBO	75	0	154
HBO	79	128	12
Subtotaal	3.131	2.861	3.757
Totaal	9.060	6.704	7.892

BIJLAGE 4 AANWINSTEN 2010

Beeldhouwkunst

B2010-067 Ids Willemsma, *Tsjerkebuorren*, beeld, 2002-2003, iepenhout, 300.0 x 530.0 x 280.0 cm, aankoop Ids Willemsma (Easterwierum)

Mata Hari

D2010-001 Margaretha Zelle, *Brief van Mata Hari aan Messieurs*, brief, 1911, inkt op papier, aankoop Bassenge (veiling) (Berlijn)

Moderne grafiek

P2010-008A Johan van Aken, *Silent Signs*, dvd (origineel), 2008-2010, DVD, 12.0 cm, aankoop Johan van Aken (Drachten)

P2010-008B Johan van Aken, *Silent Signs*, print, 2008-2010, inkt op aluminium, 120.0 x 214.0 cm, aankoop Johan van Aken (Drachten)

P2010-074 Saskia Janssen, *East|West: Paradise in Reverse (installatie)*, print, inkt op papier, 270.0 x 360 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

P2010-075 Saskia Janssen, *East|West: Paradise in Reverse (installatie)*, print, inkt op papier, 270.0 x 360 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

P2010-076 Saskia Janssen, *East|West: Paradise in Reverse (installatie)*, print, inkt op papier, 270.0 x 360 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

P2010-077 Saskia Janssen, *East|West: Paradise in Reverse (installatie)*, video, 14 min, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

P2010-078 Martine Stig, *Ante 1*, cibachrome, 2010, inkt op papier, 98.0 x 77.0 cm, aankoop Motive Gallery (Amsterdam)

P2010-079 Martine Stig, *Ante 2*, cibachrome, 2010, inkt op papier, 98.0 x 77.0 cm, aankoop Motive Gallery (Amsterdam)

P2010-080 Martine Stig, *Ante 3*, cibachrome, 2010, inkt op papier, 98.0 x 77.0 cm, aankoop Motive Gallery (Amsterdam)

P2010-081 Martine Stig, *Ante 4*, cibachrome, 2010, inkt op papier, 98.0 x 77.0 cm, aankoop Motive Gallery (Amsterdam)

PCK04775 Mark Kent, *Rough Sleeping Patterns (dress)*, jurk, 2009, katoen, 104.0 x 45.0 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

PCK04776A Falke Pisano, *A sculpture turning into a conversation*, print, 2008, inkt op papier en aluminium, 84.0 x 60.0 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

PCK04776B Falke Pisano, *Object and Disintegration*, print, 2008, inkt op papier en aluminium, 84.0 x 60.0 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

PCK04776C Falke Pisano, *Affecting Abstraction*, print, 2008, inkt op papier en aluminium, 84.0 x 60.0 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

PCK04776D Falke Pisano, *Concrete Abstractions*, print, 2008, inkt op papier en aluminium, 84.0 x 60.0 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

PCK04777 Falke Pisano, *Figure 1 (Context, Past, Present, Future)*, zeefdruk, 2009, inkt op papier, 40.0 x 40.0 cm, aankoop Ellen de Bruijne Projects (Amsterdam)

PCK04778 Raoul de Keyser, *Network*, zeefdruk, 1972, inkt op papier, 50.0 x 50.0 cm, aankoop Kunstruimte Wagemans (Beetsterzwaag)

PCK04779 Jan Brokof, *Zonder titel*, houtsnede, 2009, inkt op papier, 78.0 x 53.0 cm, aankoop Galerie Vous Etes Ici (Amsterdam)

PCK04780A=C Keith Edmier, *Jill, Keith, Farrah*, print, 1997, inkt op papier, 23.9 x 19.0 cm, aankoop Prentwerk (Groningen)

PCK04781 Rineke Dijkstra, *Juli, Castricum aan zee*, cibachrome, 1995, inkt op papier, 24.0 x 19.0 cm, aankoop XX Multiple Galerie (Rotterdam)

PCK04782A=G Diverse kunstenaars, *Franchise*, print en boek, 2007, inkt op papier, 84.1 x 118.9 cm, aankoop VHDG (Leeuwarden)

Moderne kunst

P2010-002 Koos Breukel, *Zonder titel (portret van Rineke Dijkstra)*, kleurenfoto, 2010, inkt op papier, 140.0 x 105.0 cm, aankoop Galerie Willem van Zoetendaal (Amsterdam)

P2010-005 Eline Jansen, *Zonder titel*, collage, 2009, kurk en kant op papier, 49.0 x 63.0 cm, aankoop Galerie Roos van Tudor (Leeuwarden)

P2010-006	Sander Wiersma, <i>Carnavalle 3</i> , gemengde techniek, 2010, inkt op papier, 250.0 x 125.0 cm, aankoop Galerie Roos van Tudor (Leeuwarden)	S2010-007	Eline Jansen, <i>Rijk</i> , schilderij, 2008, olieverf op doek, 214.0 x 128.0, aankoop Galerie Roos van Tudor (Leeuwarden)	Textiel	
P2010-068	Imogen Stidworthy, <i>Topography of a voice</i> , ets, 2008-2009, inkt op papier, 32.0 x 51.0 cm, aankoop Galerie Akinci (Amsterdam)	S2010-009	Tjibbe Hooghiemstra, <i>Noordpool</i> , schilderij, 2009, gemengde techniek op doek, 80.0 x 70.0 cm, aankoop Tjibbe Hooghiemstra (Lieveren)	T2010-011	P.L., <i>Wit damasten tafellaken met brede franjerand en twee randen van openge- werkt borduurwerk van ongelijke breedte</i> , tafellaken, 1884, damast en linnen, 186.0 x 186.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
P2010-069	Jantien Jongsma, <i>Slag in Harlingen</i> , tekening, 2010, gemengde techniek op papier, 100.0 x 140.0 cm, aankoop Galerie Smarius/Steven Sterk (Gorredijk)	Oude kunst		T2010-012A=F	P.L., <i>Damasten vingerdoekjes of servetten rondom afgezet met franje</i> , servet, 1884, damast en linnen, 20.5 x 19.5 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
P2010-070	Stephan Vanfleteren, <i>Palingvisser</i> , zwart-wit foto, 2010, inkt op papier, 112.0 x 95.0 cm, aankoop Stephan Vanfleteren (Vilvoorde)	S2010-010	Dirck de Horn, <i>Vanitasstilleven</i> , schilderij, 1650-1674, olieverf op paneel, 74.2 x 105.4 cm, aankoop Habeldt & Co (firma) (Parijs)	T2010-013A=C	P.L., <i>Linnen beddenlaken met openge- werkte rand met naaldkant</i> , laken, 1884, damast en linnen, 186.0 x 186.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
P2010-071	Stephan Vanfleteren, <i>Portret van Sjoerd de Vries</i> , zwart-wit foto, 2010, inkt op papier, 47.7.0 x 57.1 cm, aankoop Stephan Vanfleteren (Vilvoorde)	S2010-063	Otto de Boer, <i>Christina Helena Geertruida Meckema douairière Camstra barones thoe Schwartzberg en Hohenlansberg geboren barones van Burmania</i> , schilderij, 1826, olieverf op doek, 60.0 x 49.0 cm, bruikleen particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-014A=C	P.L., <i>Kussensloop met Richelieu borduurrand en twee smalle opengewerkte borduurrandjes</i> , kussensloop, damast, 79.0 x 76.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
P2010-072	Stephan Vanfleteren, <i>Portret van Thom Mercuur</i> , zwart-wit foto, 2010, inkt op papier, 80.0 x 80.0 cm, aankoop Stephan Vanfleteren (Vilvoorde)	S2010-064	Johan Joeke Gabriël van Wicheren, <i>Georg Frederik baron thoe Schwartzberg en Hohenlansberg (1791-1868)</i> , schilderij, 1848, olieverf op doek, 87.0 x 73.0 cm, bruikleen particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-015A=G	P.L., <i>Zeven damasten handdoeken, restant van achttien handdoeken</i> , handdoek, 1884, damast en linnen, 79.0 x 76.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
P2010-073	Stephan Vanfleteren, <i>Schaatssporen Hindeloopen</i> , zwart-wit foto, 2010, inkt op papier, 95.0 x 111.8 cm, aankoop Stephan Vanfleteren (Vilvoorde)	S2010-065	Johan Joeke Gabriël van Wicheren, <i>Henriëta Wilhelmina barones Rengers (1790-1859)</i> , schilderij, 1848-1848, olieverf op doek, 88.0 x 73.0, bruikleen particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-016	onbekend, <i>Geborduurde ondermouw van witte tule met kloskant manchet</i> , ondermouw, 1875-1884, tule en katoen, 41.0 x 66.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
S2010-003	Henk de Vries, <i>Zonder titel (Wadden)</i> , schilderij, 2009, olieverf op doek, 150.0 x 125.0 cm, aankoop EM Galerie (Drachten)				
S2010-004	Henk de Vries, <i>Zonder titel (Wadden)</i> , schilderij, 2009, olieverf op doek, 120.0 x 90.0 cm, aankoop EM Galerie (Drachten)				

T2010-017	onbekend, <i>Biedermeier kraag met rand van Frans borduursel</i> , kraag, 1835-1845, batist en katoen, 19.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-025	onbekend, <i>Biedermeier schort met grote bloemmotieven langs de zoom</i> , schort, 1840-1860, zijde en tule, 104.0 x 110.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-032	onbekend, <i>Ondermuts of tipmuts (zonder tip) met strook van Mechelse kloskant met symmetrisch floraal motief</i> , ondermuts, 1700-1740, linnen en katoen, 19.0 x 28.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-018	onbekend, <i>Neteldoek tipdoek met geborduurde rand</i> , tipdoek, 1750-1775, linnen en neteldoek, 123.0 x 78.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-026A+B	onbekend, <i>Geitenleren lange hand-schoenen met borduursel</i> , handschoen, 1884, geitenleer, zilverdraad en knopen, 38.0 x 9.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-033	onbekend, <i>Tipmuts met kloskant strook met symmetrisch floraal motief op Valenciennes grond</i> , tipmuts, 1700-1740, linnen en katoen, 24.0 x 28.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-019	onbekend, <i>Batisten zakdoek met geborduurde rand</i> , zakdoek, 1850-1880, linnen en batist, 44.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-027	onbekend, <i>Tipmuts met strook van t rollekant met Hollands kloskant motief</i> , tipmuts, 1700-1740, linnen en katoen, 24.0 x 27.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-034	onbekend, <i>Mutsenbol van geborduurde neteldoek, van sluiermuts</i> , muts, 1815-1835, katoen en tule, 21.0 x 14.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-020	onbekend, <i>Tipdoek van geborduurde tule met boeket in de punt en roosmotieven</i> , tipdoek, 1840-1860, tule, 126.0 x 84.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-028	onbekend, <i>Tipmuts met strook van trollekant met Hollands kloskant motief met kontoerdraad</i> , tipmuts, 1700-1740, katoen en linnen, 24.0 x 27.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-035	onbekend, <i>Vroege Duitse muts met strook van Valenciennes kloskant</i> , Duitse muts, 1680-1730, linnen en kant, 38.0 x 24.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-021	onbekend, <i>Batisten tipdoek met geplooid rand en Frans borduursel met florale motieven</i> , tipdoek, 1825-1840, tule, 139.0 x 95.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-029	onbekend, <i>Tipmuts met strook van trollekant met Hollands kloskant motief met kontoerdraad</i> , tipmuts, 1700-1740, linnen en katoen, 23.0 x 27.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-036	onbekend, <i>Vroege Duitse muts met strook van Valenciennes kloskant</i> , Duitse muts, 1680-1720, linnen en kant, 40.0 x 23.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-022	onbekend, <i>Huwelijkszakdoek/sierzakdoek afgezet met kloskant</i> , zakdoek, 1884, linnen, 24.0 x 24.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-030	onbekend, <i>Tipmuts met strook van Hollands kloskant motief op Point de Paris grond</i> , tipmuts, 1700-1775, linnen en katoen, 22.0 x 30.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-037	onbekend, <i>Ondermuts, tipmuts zonder kantstrook van wit linnen</i> , ondermuts, 1725-1750, katoen, 24.0 x 18.5 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-023	onbekend, <i>Huwelijkszakdoek afgezet met Brussels kant</i> , zakdoek, 1884, linnen, 30.0 x 30.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-031	onbekend, <i>Tipmuts met kloskant strook met symmetrisch floraal motief op Valenciennes grond</i> , tipmuts, 1700-1740, linnen en katoen, 22.0 x 28.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-038	onbekend, <i>Floddermuts met gerimpelde brede strook Rijssels kloskant</i> , floddermuts, 1850-1875, katoen, tule en linnen, 28.0 x 21.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-024	onbekend, <i>Voile van genopte tule</i> , voile, 1884, linnen en tule, 176.0 x 28.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)				

T2010-039	onbekend, <i>Floddermuts met gerimpelde brede strook Rijssels kloskant met groot floraal motief</i> , floddermuts, 1850-1875, katoen, tule en linnen, 28.0 x 21.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-045	onbekend, <i>Bleekgroene zijden 'corsage' afgezet met zwart zijden kant</i> , blouse, 1867, zijde, kant en metaal, 40.0 x 47.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-052	onbekend, <i>Schoudermantel of badcape gemaakt van handbeschilderde Indiase sits, gevoerd met gestreept linnen</i> , cape, 1720-1729, katoen, linnen, metaal, 76.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-040	onbekend, <i>Huismuts met geborduurde bol afgezet met brede strook Rijssels kloskant</i> , huismuts, 1830-1850, katoen, tule en linnen, 28.0 x 21.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-046	onbekend, <i>Jak van Europees bedrukt katoen met rozenmotief op nachtgrond</i> , jak, 1775-1790, katoen, linnen en metaal, 65.0 x 46.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-053	onbekend, <i>Onderrok met strook zijden kant, gebruikt als toneelkleding</i> , onderrok, 1860-1900, katoen, zijde en kant, 103.0 x 87.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-041A+B	onbekend, <i>Batisten ondermouwen met gerimpelde strook</i> , ondermouw, 1850-1900, linnen, kant en tule, 41.0 x 33.5 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-047	onbekend, <i>Rouwschort van zwarte machinele kant</i> , schort, 1860-1880, kant, kraalen en linnen, 190.0 x 78.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-054	onbekend, <i>Stuk zwart zijden chantilly kant met ontbrekende delen</i> , lap, 1860-1900, zijde, tule en kant, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-042	Chemische fabriek Max Elb, <i>Mottenpapier van de Chemische fabriek Max Elb in Dresden</i> , mottenpapier, papier en tule, 45.5 x 21.5 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-048	onbekend, <i>Onderblouse van zwarte tule met geborduurde bef afgezet met kloskant</i> , onderblouse, 1870-1880, zijde, katoen en kant, 48.0 x 47.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-055	onbekend, <i>Oorijzer, goud, breed met grote knoppen</i> , oorijzer, goud of verguld koper, 51.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-043	onbekend, <i>Zwart zijden ondermuts bij oorijzerdracht</i> , ondermuts, 1850-1899, zijde, 28.0 x 18.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-049	onbekend, <i>Zwarte zijden 'corsage' afgezet met zwart zijden kant</i> , blouse, 1867, zijde, katoen en kant, 40.0 x 43.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-056	onbekend, <i>Oorijzer, goud, smal met vogelkop knoppen</i> , oorijzer, goud of verguld koper, 30.0 x cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
T2010-044	onbekend, <i>Zijden damesjapon 'robe à l'Anglaise' met openvallende rok met exotisch bloempatroon</i> , jurk, 1775-1790, ribbszijde, kant en linnen, 138.0 x 47.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-050	onbekend, <i>Rouwtipdoek van zwarte machinele kant</i> , tipdoek, 1860-1880, linnen, zijde en kant, 92.0 x 76.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-057	onbekend, <i>Oorijzerpen, iets gebogen</i> , haarspeld, koper, 7.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
		T2010-051	onbekend, <i>Meisjesrokje van handbeschilderde Indiase sits</i> , rok, 1720-1729, katoen, linnen en metaal, 74.0 x 31.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-058	onbekend, <i>Oorijzerpen, iets gebogen</i> , haarspeld, koper, 10.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)
				T2010-059	onbekend, <i>Wit tafellaken met ingeweven motieven van wijnranken en druiventrossen</i> , tafellaken, 1892, linnen, 960.0 x 208.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)

T2010-060	onbekend, <i>Achttien witte damasten servetten met ingeweven motieven van wijnranken en druiventrossen</i> , servet, 1892, linnen, 118.0 x 86.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-066D	onbekend, <i>Paneel met babygoed, mutsen en mouwen uit eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , babymuts, 1740-1899, katoen, linnen en zijde, 26.5 x 40.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)
T2010-061	onbekend, <i>Wit damasten tafellaken met ingeweven patronen waaronder pijprokende mannen</i> , tafellaken, 1856, linnen, 205.0 x 213.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-066E	onbekend, <i>Paneel met mouwen uit eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , mouw, 1740-1899, katoen, linnen en zijde, 26.5 x 40.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)
T2010-062	onbekend, <i>Vijf damasten servetten met ingeweven patronen waaronder pijprokende mannen</i> , servet, 1856, linnen, 10.0 cm, schenking particuliere collectie ('s-Gravenhage)	T2010-066F	onbekend, <i>Paneel met rokken uit eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , rok, 1740-1899, katoen, linnen en zijde, 26.5 x 40.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)
T2010-066A	onbekend, <i>Eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , kist, 1740-1899, eikenhout, 12.0 x 43.5 x 30.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)	T2010-066G	onbekend, <i>Paneel met ondergoed uit eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , ondergoed, 1740-1899, katoen, linnen en zijde, 26.5 x 40.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)
T2010-066B	onbekend, <i>Paneel met zonnehoeden uit eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , zonnehoed, 1740-1899, katoen, linnen en zijde, 26.5 x 40.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)		
T2010-066C	onbekend, <i>Paneel met jakken, kropplappen, mutsen en mouwen uit eikenhouten kistje waarin zes panelen met 18de-eeuwse poppenkleding</i> , jak, 1740-1899, katoen, linnen en zijde, 26.5, 40.0 cm, aankoop particuliere collectie (Zuidoostbeemster)		

BIJLAGE 5 PERSONEELSBESTAND

Raad van Toezicht

Prof. Dr. L. Koopmans	voorzitter
Mw. H.C. Alberdingk Thijm	
Mr. drs. K.J. van Dijk	
Drs. D. de Goede	
Prof. Dr. Y. B. Kuiper	
R. Mulder	
A. A. Olijslager	
Mw. E.M. Witsen Elias	

Bestuur Stichting Verzetsmuseum Friesland

J. van Bodegom	voorzitter
S. de Jong	
J. Kuipers	
T. Folkerts-Seffinga	
A. A. Lycklama à Nijeholt	
B. Y. Yntema	
A. v. d. Burg	

Medewerkers in dienst op 31 december 2009

Raad van Bestuur

Saskia Bak	voorzitter Raad van Bestuur, algemeen directeur
Roel Woering	lid Raad van Bestuur, zakelijk directeur
Hilda de Vries	directiesecretaresse

Collectievorming en -onderzoek

Frank van der Velden	hoofd collectievorming en -onderzoek
Toos Arends	conservator moderne en hedendaagse kunst
Gieneke Arnolli	conservator textiel
Gert Elzinga	conservator oude kunst
Rudy Hodel	conservator moderne grafiek
Evert Kramer	conservator archeologie
Marlies Stoter	conservator kunstnijverheid

Collectiemanagement

Wilbert Helmus	hoofd collectie- en kennis- management
Jan del Grosso	medewerker collecties
Herman Kalverla	medewerker collectiemanagement
Trineke Kamerling	dataconservator
Jan Kuiper	medewerker behoud en beheer
Esther Thwaite	medewerker bruikleenverkeer
Hanna Hakvoort	projectmedewerker collectie- management

Educatie en informatie

Jan van Zijverden	hoofd educatie en informatie
Mariska de Boer	medewerker erfgoededucatie
Inge Hekman	medewerker kunsteducatie

Marketing en communicatie

Paul Klarenbeek	marketing en communicatie
Joukje Brouwer	medewerker receptie
Ytsje Damstra	medewerker marketing en communicatie

Jeanine Kramer	medewerker receptie
Maaïke Venema	medewerker fondsenwerving en sponsoring

Financien

Richard Pel	hoofd finance en control
Rienk Baron	medewerker financiële administratie

Human Resources

Janny Moed	hoofd human resources
Aafke Koole	medewerker vrijwilligersbeleid
Wies Franckena	medewerker human resources

Facilitaire dienst en vormgeving

Mart van Deventer	gebouwen en presentaties
Wiebe Baanstra	medewerker beveiliging
Alex Heming	medewerker presentaties en techniek
Cor Kuipers	medewerker beveiliging
Johannes Roukema	coördinator beveiliging
Friso Jeeninga	assistent onderhouds- medewerker

Secretariaat Friesland

Tineke Burmania	telefoniste/medewerker secretariaat en boekingen
Marjanne Berger	medewerker secretariaat en ict

Verzetsmuseum

Hans Groeneweg	hoofd Verzetsmuseum Friesland
----------------	----------------------------------

Koninklijk genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde

Hilda Dekkinga administratief medewerkster

Museumfederatie Fryslân

Mirjam Pragt museumconsulent
 Marja Kivinen vakconsulent behoud en beheer
 Adrie van der Veen secretarieel medewerkster
 Lisette van der Wiel projectmedewerker educatie -Hoekstra
 Sjoukje Polet consulent publiekstaken
 Anita Gerbrandy medewerker secretariaat

Stichting Het Fries Museum vervult voor de Museumfederatie Fryslân de werkgeversfunctie en de daarbij behorende taken. In dat kader waren op 31 december 2010 6 medewerkers (4,16 fte) in dienst bij de Stichting Het Fries Museum en gedetacheerd bij de Museumfederatie.

In het kader van deze detachering kwam in 2010 in dienst per:

1 januari Anita Bijlsma, medewerker secretariaat
 1 september Anita Gerbrandy, medewerker secretariaat
 en ging uit dienst per:
 16 maart Nelleke Overgauw, medewerker pr
 1 juli Anita Bijlsma, medewerker secretariaat

In dienst kwam per:

1 juli Friso Jeeninga, assistent onderhoudsmedewerker
 5 juli Hanna Hakvoort, projectmedewerker collectiemanagement
 1 november Hilda de Vries, directiesecretaresse

Uit dienst ging per:

1 maart Marjolein Raemakers, medewerker marketing en communicatie
 1 juni Nienke van der Wal-de Vries, secretaresse
 31 december Gert Elzinga, conservator oude Kunst

Stagiair(es)

Roos Bosch marketing en communicatie
 Anne den Baars educatie en informatie
 Alida Bouma-Broers boekingen
 Lotte Bult Verzetsmuseum Friesland
 Nienke Evelien Bonter educatie en informatie
 Marcel Dijken educatie en informatie
 Trynke Draayer educatie en informatie
 Iris Ekhart personeel & organisatie
 Eleonora Goljan collectievorming en -onderzoek
 Ester Greydanus collectievorming en -onderzoek
 Jildou van der Hout educatie en informatie
 Suzanne Landman educatie en informatie
 Christa Scholten Meilink collectievorming en -onderzoek

Ilse Stap
 Femke Sijtsma
 Nadine Vubbink

Vrijwilligers

Archeologie Henk van Bessem, Martin Bouma, Ans Buri-Gotink, Johannes de Groot, Hans Liefthing, Johan Koning
 Antiekspreekuur Gerben Mensonides, Jan Zijlstra
 Educatie Noor van Drooge, Geesje Lok, Wil Niemeijer, Gerrie Nijhof, Saskia Scholten, Winnie Woudstra, Baukje Ypma
 Museumcafé Louis Becherer, Tini Beimers, Tjikke Beuker, Wies Boonstra, Dicky Dirksen, Wessel Dirksen, Sjoukje Douma, Anna van Egten, Gezien Felser, Robert Felser, Gé de Goede, Henny Hulzinga, Hieke Koopman, Judith Meijer, Lies Memerda, Anna v.d. Meulen, Margriet Nooi, Tine Pranger, Annet Schaafsma, Froukje Stellingwerf, Mira Tent, Aafje Verhoeve, Oeke de Vries, Gretha de Wild, Mirela Zoicas, Hannie van der Zwaag
 Kunstnijverheid Sjouke Jorritsma

Oude kunst	Ellen Brouwer, Dirk Hoekstra, Nora Leemhuis
Textiel	Hanan Al-Altrash, Hilde Douma, Truus Holwerda, Nannie Kramer, Margriet Scholten, Ilse Stap, Anngra Verwey, Trijnie van der Wal, Sytske Wille
Verzetsmuseum	Douwe Drijver, Cor Landman, Hans Liefing, Nynke Kuipers
P & O	Hanan Al-Atrash
Registratie	Gea Valk
Marketing & Communicatie	Femke Bruinsma, Nienke Wijnsma

Nevenfuncties

Saskia Bak

- Secretaris Hora Siccama van de Harkstede Fonds
- Bestuurslid Wassenbergh-Clarijs-Fontijn Stichting
- Bestuurslid NP3, Groningen
- Redacteur The Low Countries en Ons Erfdeel
- Lid Raad van Toezicht Grand Theatre, Groningen
- Bestuurslid Marketing Leeuwarden; voorzitter Domein Vrije tijd

Roel Woering

- Lid Raad van Toezicht Zuid-Oost Zorg, Drachten
- Commissaris Okkinga Communicatie, Bolsward
- Bestuurslid Stichting Binnenstad Leeuwarden
- Bestuurslid Stichting Ljouwerter Skûtsje

Toos Arends

- Lid Werkveldadviesraad Frank Mohr Instituut Groningen

Gieneke Arnolli

- Lid Adviesraad Textielcommissie Nederland
- Lid bestuur Stichting Koningin Wilhelmina
- Lid bestuur Streekdrachten Documentatie en Informatiecentrum

Mariska de Boer

- Lid Educatief Overleg landelijke musea en herinneringscentra Tweede Wereldoorlog
- Lid Kunstmenu

Ytsje Damstra

- Lid werkgroep Domein Vrije Tijd, Marketing Leeuwarden

Hans Groeneweg

- Lid bestuur Stichting Kazemattenmuseum Kornwerderzand
- Lid stichting Herdenking 4 mei Leeuwarden
- Lid directeurenoverleg Musea 1940-1945
- Lid bestuur Stichting Befrijdingsfestival Fryslân
- Lid collectieoverleg Musea Tweede Wereldoorlog
- Voorzitter Stichting Missing Airmen Memorial Foundation

Inge Hekman

- Lid werkgroep Art Trip Ljouwert
- Lid Kunstmenu Leeuwarden
- Lid Werkveldadviescommissie docentenopleiding BKV, NHL Leeuwarden
- Werkvelddocent docentenopleiding BKV, NHL Leeuwarden

Wilbert Helmus

- Voorzitter bestuur sectie SIMIN, Nederlandse Museumvereniging
- Voorzitter projectgroep Erfgoedplein Fryslân
- Lid Expercirle, Hogeschool van Amsterdam, Opleiding Media, Informatie & Communicatie
- Lid Kerngroep Culturele Coalitie Digitale Duurzaamheid

Paul Klarenbeek

- Lid bestuur sectie PR en Marketing, Nederlandse Museumvereniging

Evert Kramer

- Lid bestuur Vereniging voor Terpenonderzoek
- Lid bestuur Museumfederatie Fryslân

Marlies Stoter

- Redactielid van Fryslân, periodiek Koninklijk Fries Genootschap

Jan van Zijverden

- Lid Fries Educatief Platform
- Redactielid Historisch Tijdschrift Fryslân
- Lid stuurgroep Kultuerfilter
- Lid Werkgroep Maritime Skiednis (FA)

BIJLAGE 6 PUBLICATIES 2010

Toos Arends en Jan van Zijverden, 'Op zoek naar het W.C. de Groot-gevoel' in: *GROOT Leeuwarder Monument; Participeren met 7.708 handen*, Martijn Engelbregt (red.), (Amsterdam, EGBG, 2010).

Rudy Hodel, 'For whom the Bell Tolls, Marlene Dumas and South Africa' in *TLC The Low Countries, arts and society in Flanders and the Netherlands*, Rekkem, 2010, nr. 18, pp 66-73

Evert Kramer e. a., 'Het geheim van Tolsum. Een herinterpretatie van een Romeins schrijfplankje.' In *It Beaken*, april 2010.

Evert Kramer e. a., *Het verhaal Wûnseradiel, dat alde, alde paad, Leeuwarden 2010.*

Evert Kramer e. a., 'Archeologie, terpentijd en middeleeuwen' in *De Friese Boerderij* Leeuwarden 2010, pp. 12-25.

Evert Kramer, Recensie over 'Johan Nicolay: Verschijning Opgravingen bij Midlaren' in *Jaarverslagen 93 van de Vereniging voor Terpenonderzoek*, 2010, pp. 170-176.

Evert Kramer, 'Prehistorie en Romeinse tijd' in *Het Fryslân Boek*, Zwolle 2010, pp 10-27.

Marlies Stoter, 'Het masker van Odin op de beugelschijffibula van Wijnaldum' in *Fryslân*, mei 2010, afl. 1 - pp. 23-28.

Marlies Stoter, 'Sparen voor later' in *Fryslân*, november 2010, afl. 3 - pp. 12-13.

Jan van Zijverden, 'Fries Frits en zijn Rin-Ollinne' in *Historisch Tijdschrift Fryslân*, september 2010.

Lezingen

Marlies Stoter, *Daer flickert 'et alom van paerlen en diamanten*, OKS-symposium, Fries Museum Leeuwarden

Marlies Stoter, *Nieuw zilver voor de nieuwe kerk*, Jubileum Stichting Alde Fryske Tsjerken, Fries Museum Leeuwarden

Colofon

Productie en samenstelling:

Fries Museum Leeuwarden

Eindredactie:

Anne Nippel

Beeldredactie:

Ytsje Damstra

Vormgeving:

Richard Bos

Bezoekadres:

Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden

Correspondentieadres:

Postbus 1239, 8900 CE Leeuwarden

telefoon: (058) 255 55 00, fax: (058) 213 22 71

www.friesmuseum.nl, info@friesmuseum.nl

www.verzetsmuseum.nl, info@verzetsmuseum.nl

BankGiroLoterij
CULTUUR MAAKT JE RIJKE

steunt het

Fries Museum
LEEWARDEN

Fries Museum
LEEWARDEN

VERZETS
MUSEUM